

Priložnost dela tatu

Sodoben, samopostrežni način prodaje je dokaj vsiljiv in marsikoga zasrbijo prsti, da bi si vzel kak predmet, ki ga sicer ne namerava kupiti. Tudi denarnice so vse tanjše, draginja vse večja. Tako ni čudno, da v trgovinah, predvsem samopostrežnih, opažajo, da število tatvin narašča, čeprav po drugi strani ni tako hudo, da bi morali biti plat zvona.

Ne kradejo samo tisti, ki so v stiski, ampak krade, kdor ima priložnost: pogosto tudi iz gole objestnosti ali zavoljo »športa«. Števila kraj ni mogoče ugotoviti, ker vseh nikoli ne zalotijo pri kraji in ker blago iz trgovin izginja tudi po drugačnih poteh. Lansko leto so v Ljubljani zabeležili 1700 tatvin blaga. V tej številki niso zajete le kraje po trgovinah, marveč gre za tatvine nasploh, ki so lani narasle kar za dvanajst odstotkov. To so navedli na ljubljanski UJV. Poglejmo, kako je bilo lani v dveh največjih veleblagovnicah, v Maksimarketu in Nami.

Najbolj mikavna oddelka v Maksimarketu sta konfekcija in živila v kleti. Koliko je bilo tatvin, tega nam niso navedli, vendar so potrdili, da jih je bilo več kot prejšnje leto. Včasih imajo mir pred tatovi ves teden, včasih zalotijo tri v enem dnevu. Tatovi, kot kaže, nimajo svojih dnevov; kradejo, kadar morejo. V Maksimarketu se zato bolj bojijo dnevov, ko je trgovina prazna, kot dnevov, ko imajo gnečo.

»Najbolj se bojimo poklicnih tatov, ki so v tem izurjeni. Zgodilo se nam je, da nam je moški v potovalki odnesel kar pet moških oblek, ne da bi vedeli za to. Kasneje so ga dobili na Reki, kjer je te obleke prodajal in to so nam sporočili miličniki«, je povedala Marinka Černe s konfekcijskega oddelka.

Zima je primernejša za krajo kot poletje, ker se marsikdo v kabini preobleče v novo obleko in v njej izgine, staro pa pusti v trgovini. Zadnje čase so v Maksimarketu opazili,

da kupci še drugača goljufajo, če morejo. Zamenjujejo nalepke s cenami in tako plačajo manj, kot je resnična cena.

V Maksimarketu prijavijo vsakega, ki kaj izmakne ne glede na starost, poklic ali zunanji videz. Lani so prijavili tudi tistega elegantnega moškega, ki jim je v zameno, da ga ne bi prijavili, ponujal pol starega milijona. Ukradel je bil viski in si ga zataknil v suknjič.

»Včasih so nam v samopostrežni kradi predvsem drage stvari, danes pa nam že izginjajo salamin, razne kreme, šunke in celo piščanci. Lani smo zalotili nekoga, ki je skrtil piščanca kar v hlače in se tako čudno motovilil po trgovini, da smo ga ustavili,« je navedel prodajalec Bojan Žigon iz samopostrežnice.

Tudi v Namini samopostrežni trgovini opažajo, da jim ljudje kradejo vse po vrsti, tudi paštete in čokolade. Najbolj mikavne pa so drage pijače, ki jih lahko skrijejo v suknjič. Prodajalke imajo dosti izkušenj, da so pozorne zlasti na tiste kotičke v trgovini, ki so skriti. Tam so odkrile že marsikoga, ki si je kaj zatikal za nogavice ali za hlače.

Na konfekcijskih oddelkih prav tako kot v Nami izginja vse po vrsti, kar ljudje pomerjajo, potem pa skrivaj odnesejo iz trgovine. Prodajalke so zlasti pozorne na obešalnike, saj so le ti prava podoba tatvin. Ljudje jih puščajo v kabinah, jih zatikajo za oglekala, zlomijo in dajo v torbico ali kar sebi na hrbet.

»Samo na konfekcijskih oddelkih nam je lani izginilo za

deset starih milijonov blaga«, je povedala Draga Breznik.

Prijavili so okrog dvesto tatov vseh poklicev, vseh družbenih slojev: na črnem seznamu imajo zdravnike, medicinske sestre, trgovskega poslovođjo, referente in druge uslužbence. Zadnje čase je med njimi tudi veliko gospodinj, kar kaže na draginjo živila. Kradejo tudi mladi in to iz objestnosti, saj si naberejo stvari, ki jih sploh ne potrebujejo, a se potem lahko postavljajo pred drugimi. Ko jih zalotijo, pa jočejo in moledujejo, naj tega ne povedo staršem ali razredniku.

»Če utegnemo, se pri nas pogovorimo z ljudmi, ki so kaj izmaknili, zlasti če so to mladi ljudje. Vsakega ne prijavimo, ker je preprosto nemogoče, da bi hodili na sodišče zaradi nekoga, ki je ukradel za pet starih jurjev. Brez pomislekov pa prijavimo povratnike, saj imamo dolgoletni seznam tatov v naši trgovini in po njem ugotovimo, če je kdo povratnik«, so povedali v Nami.

Ljudje, kot vidite, kradejo skoraj kot srake. Na žalost so sodni mlini prepočasni, da bi učinkovito streznili vsakega, ki ga zasrbijo prsti v trgovinah. Pri tem bi morda zapisali še to, da so v trgovinah najbrž premalo storili za zavarovanje svojega blaga.

V Italiji, kjer so tatvine nasploh zelo številne, so si omislili posebne plastične etikete, pripete na vsakem blagu, ki pri vratih zazvonijo, če blago ni plačano in jih zmikavt tudi sam ne more odstraniti. V Španiji imajo na primer obvezno in brezplačno garderobo, kjer moraš ob vходу pustiti ne le vso prtljago, ampak tudi plašč. Če bo število tatvin še naraščalo, si bodo morali najbrž kaj podobnega omisliti tudi pri nas, pa naj bodo stranke užaljene ali ne.

ALBINA ADAMIČ

Več tatvin je ob dnevih, ko je trgovina manj obiskana, kot pa takrat, ko je velika gneča.

Nova namesto starih dreves

Pred nekaj dnevi so na Hrvaškem trgu pričeli sekati suho dreve. Do srede aprila bodo delavci TOZD Rast na območju občine Center podrl skupno 54 suhih dreves in to na Njogoševi, Prešernovi, Roški, na Vodmatskem trgu ter še nekatera posamezna na drugih mestih.

Komunalna inšpekcija je namreč že lani jeseni naredila seznam vseh dreves, ki bi jih bilo treba posekati ter seveda na njihovo mesto posaditi nova. Ker pa bi za to potrebovali 3 milijone dinarjev, pri TOZD Rast pa imajo na razpolago le 1,3 milijona dinarjev, so se morali odločiti za skrčen program. Pri Rasti so nam zatrdili, da sekajo resnično samo stara, suha drevesa, ki bi čez čas popolnoma propadla in že ogrožajo ljudi, ker nekaterim odpadajo veje, na njihovih mestih pa bodo še to pomlad zasadili novo dreveje.

A. V.

Odvoz kosovnega materiala

Delavci Komunalnega podjetja Ljubljana TOZD Javna higiena, ki odvažajo kosovni material, so lani opravili 619 voženj, na tovornjake pa so naložili 3613 kubičnih metrov odpadnega materiala. Kosovni material (belo tehniko, odsluženo pohištvo, gradbeni material ipd.) v Ljubljani odvažajo že več let zapored, pa ga nikoli ne zmanjka. Leto popreje so na primer odpeljali 2262 kubičnih metrov odpadnega materiala. Lansko leto so največ odpadnega materiala za odvoz pripravili krajani Škofljice (209 kubičnih metrov), krajani Pijave Gorice (170 kubičnih metrov), krajani Gradišča pa so pred hiše na pločnike odložili 100 kubičnih metrov kosovnega materiala. S to akcijo bodo seveda nadaljevali tudi letos.

NAŠI GOSTINCI SO BILI ODLIKOVANI

Novi načrti ob jubileju

V gostilni Maček se je tik pred Novim letom na slavnostni seji ob podelitvi odlikovanja sestel delavski svet delovne organizacije Gostinskega podjetja Ljubljana. Ob tridesetletnici obstoja, predvsem pa za svoje uspešno delo je ta delovna organizacija naše občine dobila visoko priznanje – red dela s srebrnim vencem, ki ga ji je podelilo predsedstvo SFRJ. Predstavnikom gostinskega podjetja je odlikovanje izročil Niko Pogačar, predsednik skupščine občine Ljubljana Center.

Na slavnostni seji so na kratko orisali pot te delovne organizacije, se dotaknili tudi težav, ki jih zadevajo in predstavili načrt, ki so si ga zastavili v naslednjem srednjeročnem obdobju. Naj ob tej priložnosti zapišemo, da se bodo še letos lotili prenove gostilne

Planica na Titovi cesti, da bodo začeli graditi nov bistro Divji mož na Ciril-Methodovem trgu in pivnico na Cankarjevem nabrežju.

Hkrati je padla tudi obljuba, da se bodo končno spremenili tudi časi za restavracijo Triglav. To bo zahtevalo veliko dela in seveda denarja, zato bo preteklo še veliko časa, preden bo ta nič kaj ugledna restavracija dobila spodoben pa tudi sodoben videz. Marca naj bi dobili v roke investicijsko-tehnično dokumentacijo, nakar naj bi kmalu zapeli krampi, če bo vse teklo tako, kot so si bili zamislili.

Tako so se delavci odlikovane delovne organizacije zavezali, da bodo še naprej uspešno delali v prid boljšega razpoloženja in lepšega videza našega mesta.

A. A.

OGLEDALO NAŠE NEMARNOSTI

Umazanijo izvažamo z vlaki

Če boste v Ljubljani vstopili, denimo, v vlak, ki ponoči pripelje iz Subotice ali Novega Sada ter nadaljuje pot v Trst, bo v vas hušnil neznošen smrad po amoniaku, žganju, prepotenih nogah in še čem. To sta tako imenovana »švercarska« vlaka, ki sta hkrati najbolj umazana in najbolj natrpana, kar jih sicer vozi skozi Ljubljano. Delavci ŽTP, zadolženi za čiščenje vagonov, nemočno dvigujejo roke.

»Naši čistilci vstopijo v vlak v Dobovi, sperejo stranišča, jih založijo s toaletnim papirjem, kaj več pa skorajda ne morejo storiti, ker ljudje ležijo po hodnikih,« je povedal Aljoša Cetinski, direktor tozda za tehnično vozovno dejavnost.

Italijanska uprava železnice negoduje zaradi umazanije, ki jo na ta način »izvažamo« v Italijo, vendar največkrat zamižijo na eno oko, ker jim ti vlaki pač prinašajo denar v Trst. Zgodilo pa se je že, da so vlaku enostavno prepovedali nadaljnjo vožnjo. Kaj storiti, da bi preprečili to sramoto?

»Nenehno opozarjamo druga ŽTP po Jugoslaviji na umazanijo, ki prihaja k nam, vendar naša opozorila doslej niso velika zalegla. Zdaj smo začeli fotografirati vlake v Dobovi, da bi jim nazorno pokazali, kakšni so vagoni, ki pridejo v Slovenijo. Res je, da se zadnje čase tudi drugje nekoliko bolj prizadevajo za čistočo, vendar smo mi edini v Jugoslaviji, ki premoremo pralnico za pranje vagonov tudi od zunaj, a peremo samo svoje vagon.«

Seveda pa ta dva vlaka nista edina, ki pripeljeta umazanijo v Ljubljano. Hudo umazan je tudi vlak, ki vozi med Ljubljano in Kardeljevim, nekoliko manj pa vlaki, ki vozijo proti Jesenicam v zahodno Evropo. Vendar so tudi ti tako nemarni, da so jim Švedski lani prepovedali pot na Švedsko. Tudi Švicarji so grozili z enakim ukrepom.

Vlaki so nazorna priča našega obnašanja, da ne rečemo naše nekulturnosti. Ne zaležejo ne pepelniki ne koški za smeti. Ljudje mečejo okrog sebe vse

mogoče odpadke, si brišejo mastne roke ob sedeže in zavese, z zavescami si čistijo tudi čevlje, z ogorki zažigajo oblazinjene sedeže, polivajo pijačo, kradejo žarnice in sploh uničujejo družbeno imovino. A to niso samo Grki in Turki, kakor je slišati med ljudmi, kajti le-ti se ne vozijo v Trst.

Pri ŽTP Ljubljana se tako srečujejo z vrsto težav pri čiščenju vlakov, saj je težko dobiti delavce, ki bi se dan za dnem spoprijemali z zasvinjanimi vagoni. Edini vlak, pri katerem čistilec ne gre na bruhanje, je zeleni vlak. No, po drugi strani pa je tudi res, da je veliko naših vagonov zastarelih in tudi sicer zamerjenih in ljudje nimajo nobenega spoštovanja do njih. Zato je zeleni vlak dvojna izjema. Resnici na ljubo pa tudi vlaki, ki vozijo samo po Sloveniji, niso tako umazani, da bi obupovali nad njimi, ker so vožnje pač kratke. Najtrši oreh je pač umazanija, ki se nabira po vsej državi in je v Ljubljani ni mogoče odstraniti. Zato nesnago po tirih tudi izvažamo, pri čemer bi morali zardevati, saj to kvari siceršnjo podobo naše dežele, ki velja za napredno in gostoljubno.

A. A.

Ena komisija namesto petih

Skupno komisijo za varstvo pred nalezljivimi boleznimi, ki je dosedaj obstajala le na republiški ravni, naj bi v prihodnje ustanovili v vseh občinah. Sestavljali jo bodo zdravniki, delavci komiteja za družbeno dejavnost in delegati občinske zdravstvene skupnosti.

Ta komisija bo dolžna spremljati problematiko nalezljivih bolezni, zlasti črevesnih obolenj, na podlagi poročil o gibanjih nalezljivih bolezni, predvsem tistih, ki zahtevajo karanteno, pošilja pa jih Zavod SRS za zdravstveno varstvo.

V razpravi pa je na Izvršnem svetu občine Center prevladalo mnenje, da so sicer tovrstne komisije potrebne, da pa kljub temu ne potrebujemo v Ljubljani petih komisij – torej v vsaki občini po eno – temveč bi bilo dovolj, če bi ustanovili samo eno komisijo na mestni ravni, kar bi popolnoma zadostovalo tako za Ljubljano kot za vseh pet občin.

D. V.